παγετοῦ. Ἐπίσης θὰ πρέπει ν' ἀποφεύγεται ἐκεῖ ὅπου ἡ ξηρασία ἀρχίζει ἀπὸ νωρὶς τὴν ἄνοιξι γιατὶ τότε ὑπάρχει φόβος νὰ βλάψη τὰ κλήματα ἐξαντλώντας τὴν ὑγρασία τοῦ ἐδάφους καὶ ἀκόμα νὰ κάνη δυσκολώτερο τὸ σάπισμά της μετὰ τὸ γύρισμα ἐπειδὴ δὲν θὰ ὑπάρχει πιὰ ἀρκετὴ ὑγρασία στὸ ἔδαφος.

Ἡ κατάλληλη ἐποχὴ γιὰ τὴν βασικὴ φωσφοροκαλιοῦχο λίπανσι εἶναι στὰ τέλη τοῦ φθινοπώρου ἤ ἀρχὰς τοῦ χειμῶνος γιατὶ ἡ καλὴ διατροφὴ τὴν ἐποχὴ αὐτὴ εἶναι ἀπαραίτητη γιὰ τὸν καλὸ σχηματισμό, καὶ τὴν ἀνάπτυξι τῶν καταβολῶν τῶν σταφυλῶν τοῦ ἐπομένου ἔτους ποὺ προετοιμάζονται μέσα, στὰ φαινομενικά, κοιμώμενα μάτια.

Ὅταν ἡ λίπανσι γίνεται σέ τρύπες στόν μεταξύ τῶν κλημάτων χῶρο, μπορεῖ νὰ κάνουμε τὴν λίπανσι καὶ τῶν τριῶν θρεπτικῶν στοιχείων (ἄζωτο— φώσφορος — κάλι) συγχρόνως λίγο πρὶν τὴν ἔκπτυξι τῶν ὀφθαλμῶν. Τὴν ἐποχὴ αὐτὴ ἡ φωσφοριοῦχος λίπανσις θὰ εἶναι ἀμέσως ἀποτελεσματικὴ κατὰ τὴν πρώτη βλάστησι καὶ πρὶν ἀδιαλυτοποιηθοῦν τὰ διαλυτὰ φωσφορικὰ ποὺ περιέχονται στὸ λίπασμα. Ἡ ἀδιαλυτοποίησις αὐτὴ ὅπως ἔδειξαν πειράματα μὲ ραδιενεργὸ φωσφόρο γίνεται μέσα σέ 20—25 μέρες ἀπὸ τὸ παράχωμα, στὸ ἔδαφος, τοῦ λιπάσματος.

Ὡς πρὸς τὴν μορφὴν τοῦ φωσφορικοῦ λιπάσματος θὰ πρέπει νὰ προτιμῶνται τὰ σπειρωτὰ ὑπερφωσφορικὰ τύπου 0—46,4, 8—0 ἀπὸ τὰ ὑπὸ μορφὴν σταχτίνης 0—16—0.

Ὡς πρὸς τα καλιοῦχα λιπάσματα τὸ θειϊκὸ κάλι καὶ τὸ νιτρικὸ κάλι θὰ πρέπει νὰ προτιμοῦνται, τὸ δεύτερο ἰδιαιτέρως, γιὰ τὶς συμπληρωματικὲς ἀνοιξιάτικες λιπάνσεις.

Πάντως κι' ἐδῶ ἀναφέρουμε ὅτι τὸ εἶδος τοῦ λιπάσματος μόνον ἡ χημικὴ ἀνάλυσι καὶ ἡ τοπικὴ πεῖρα τοῦ γεωπόνου τῆς περιφερείας μπορεῖ νὰ τὸ καθορίση.

Ἔτσι σὲ ὄξινα ἐδάφη πτωχὰ σὲ ἀσβέστη θὰ μπορῇ νὰ συστηθῇ τὸ 0—16—0 ποὺ περιέχει σὲ μεγάλη ἀναλογία ἀσβέστι.

Ἐκεῖ ὅπου οἱ συμπληρωματικὲς ἀζωτοῦχες λιπάνσεις τὴν ἄνοιξι πρὶν τὴν ἄνθησι καὶ μετὰ τὴν καρπόδεσι θὰ μποροῦν νὰ γίνουν μὲ ὀπές, τότε θὰ πρέπει σὲ κάθε τρύπα νὰ ρίχνουμε ἴσες ποσότητες ἀζώτου φωσφόρου καὶ καλίου στὶς πιὸ διαλυτὲς μορφές τους ὅπως εἶναι τὸ νιτρικό κάλι καὶ τὸ πυκνὸ σπυρωτὸ ὑπερφωσφορικό.

Ἴσαμε τὴ στιγμὴ δὲν μιλήσαμε καθόλου γιὰ τὶς ποσότητες τῶν λιπασμάτων ποὺ θὰ πρέπει νὰ χρησιμοποιηθοῦν.

Γενικὴ ἀπάντησι στὸ ἐρώτημα αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ δοθῇ. Ἡ χημικὴ ἀνάλυσις τοῦ ἐδάφους μπορεῖ νὰ δώσῃ τὶς κατευθύνσεις, ἡ συστηματικὴ πεῖρα ὅμως καὶ μόνον θὰ δώσῃ τὴν σωστὴ ἀπάντησι. Θὰ πρέπει νὰ ξεκινήσετε ἀπὸ ἕναν τύπο καὶ νὰ κάνετε διάφορες δοκιμές. Πρέπει νὰ ξέρετε ὅτι ὅσο πιὸ πτωχὸ εἶναι τὸ ἔδαφός σας καὶ καχεκτικὰ τὰ κλήματα τόσο πιὸ εὔκολα καὶ μὲ μικρὲς ἀκόμη ποσότητες λιπάσματος, τὸ κλῆμα θὰ δείξῃ διαφορά. Ἀντίθετα σὲ γόνιμα ἐδάφη μὲ ζωηρὰ καὶ παραγωγικὰ κλήματα χρειάζονται μεγαλύτερες ποσότητες λιπάσματος γιὰ νὰ πετύχουμε ἔστω καὶ μικρὲς διαφορὲς στὴν παραγωγή.

Ἐνδεικτικὰ καὶ μόνον ἀναφέρουμε τὴν χρησιμοποίησι ἀπὸ 8 μονάδες κατὰ στρέμμα ἄζωτο, φώσφορο καὶ κάλι σὰν μιὰ ἀρχικὴ